Draaiboek figuranten Kaeskoppenstad

KAES KOPPEN STAD

6 en 7 juni 2026

Hoi Kaeskop-topper!

Wat fantastisch dat jij je in het weekend van 6 en 7 juni gaat inzetten voor Kaeskoppenstad. Wij kijken er al ontzettend naar uit en hopen dat jij dat ook doet. Hierbij ontvang je alle informatie die je nodig hebt tijdens Kaeskoppenstad. Het is heel belangrijk dat je dit heel goed doorleest, anders weet je bijvoorbeeld niet waar je je moet melden of mis je andere belangrijke zaken.

In dit document staat de volgende informatie:

Draaiboek Figuranten **1**

Basisinformatie **3**

Themastraten en sectorindeling **4**

Kleding, kap en grime **6**

Rekwisietenlijst **8**

Optocht 'de Bonte Stoet' **11**

Freeze-momenten tijdens Kaeskoppenstad **12**

Algemene regels tijdens Kaeskoppenstad **14**

Save-the-date: Kaeskoppenstad-bedankavond!
Bij deze nodigen wij jullie uit om naar de **Kaeskoppenstad-bedankavond op vrijdag 12 juni van 19.00 uur tot +/- 21.00** te komen. Het wordt een avond om lekker na te praten en ervaringen te delen. Nog even een keer nagenieten. Je ontvangt hierover nog een uitnodiging met de locatie en een aanmeldformulier in de week van het evenement.

Mocht je nog vragen hebben n het lezen van het draaiboek dan kun je die natuurlijk altijd stellen door te mailen naar info@kaeskoppenstad.nl of te bellen naar 06 27 92 59 98.

Met historische groet,

Team Kaeskoppenstad

Basisinformatie

Locatie

Jouw thuisbasis dit weekend is Buurthuis de Eenhoorn. Op de benedenverdieping vind je de kleding en rekwisieten en boven kap, grime en de catering.

Het adres van Buurthuis de Eenhoorn is: *Verdronkenoord 44, 1811 BG Alkmaar*.

Figurantenpas

Bij de voordeur van de Eenhoorn word je ontvangen. Je ontvangt hier je figurantenpas. Op deze pas staat je naam en rol. Dit is dus je persoonlijke pas tijdens het weekend, hierop staan vakjes die bij de catering worden afgestempeld als je je lunchpakket hebt opgehaald.

Nadat je de figurantenpas hebt ontvangen, word je doorverwezen naar de kledinguitgifte. Hier kun je je kleding ophalen. Daarna ga je naar de kap en grime.

Lopen, fietsen of met de auto?

Uiteraard is het makkelijkst om tijdens het weekend van Kaeskoppenstad op de fiets of lopend te komen. Parkeer je fiets *niet* in de route van Kaeskoppenstad, deze wordt dan namelijk verwijderd!

Let op: De Eenhoorn zit dit jaar in de route van Kaeskoppenstad, dus zet je fiets hier niet voor de deur (ook niet op het plein erachter), maar bijvoorbeeld op de Bierkade of in de fietsenstalling op het Canadaplein.

Mocht je toch met de auto komen, dan kun je de auto bijvoorbeeld kwijt in Parkeergarage Schelphoek (Korte Vondelstraat 4), Parkeergarage De Vest (Paternosterstraat 18), Overstad Parkeergarage (Oosterweezenstraat 4), Noorderarcade Parkeergarage (Noorderkade 100), Singelgarage (Ritsevoort 70), De Karperton (Dijk 16) of Parkeergarage Overstad (Sweelincklaan 55). Uiteraard kun je ook gebruik maken van het P+R terrein Bergermeer of P+R terrein Oudorp.

Toegankelijkheid

Kaeskoppenstad is er voor iedereen en we vinden het belangrijk dat iedere figurant zich gezien, gehoord en welkom voelt. Heb je iets van ons nodig voor jouw deelname? Bijvoorbeeld rondom bereikbaarheid, mobiliteit, prikkelarme ruimte of andere ondersteuning waar we rekening mee kunnen houden? Neem dan contact op met info@kaeskoppenstad.nl of 06 27 92 59 98. Wij denken graag mee over de mogelijkheden en kijken samen naar eventuele aanpassingen of ondersteuning om jouw deelname aan Kaeskoppenstad prettig te laten verlopen.

Themastraten en sectorindeling

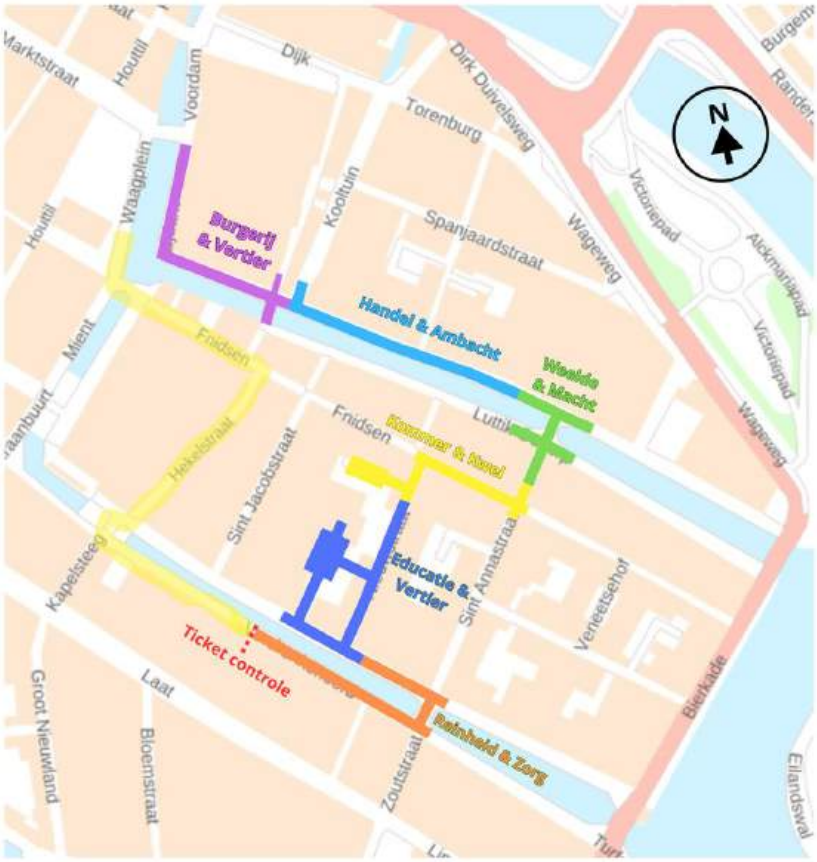
Themastraten

De route van Kaeskoppenstad is, zoals je weet, opgedeeld in verschillende themastraten. Deze themastraten belichten uiteraard een thema, maar geven ook aan op welk gebied jij mag lopen tijdens Kaeskoppenstad.

Zie de themastraat als de plek waar je woont, je mag dus wel een ‘rondje om’!

Bijvoorbeeld: edelen kunnen hun sector verlaten om naar het schilderatelier te gaan (pleintje voor de Laurentiuskerk), hier kun je model staan om nagetekend te worden. En de waskinderen halen bijvoorbeeld water bij een andere gracht om daar die ene knappe handelaar te spotten!

We delen de route daarnaast ook op om bezoekers verschillende belevingen mee te geven: als de figuranten altijd meelopen met de bezoekers, is er een grote kans dat de bezoeker maar één figurant ziet gedurende zijn Kaeskoppenstad-wandeling. Dit is natuurlijk niet de bedoeling. Daarnaast zorgen we er met de sectorindeling voor dat de figuranten verspreid staan door het gebied en er zo dus overal ongeveer evenveel figuranten te zien zijn.

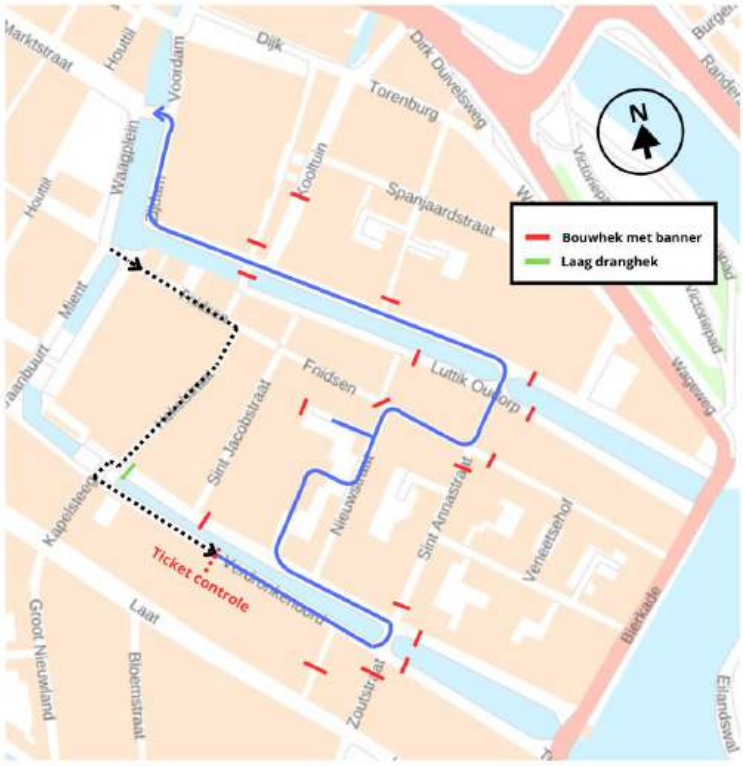

Sectoren

De themastraten zijn weer op te delen in verschillende sectoren. Dit heb jij als figurant vooral nodig na afloop van de Bonte Stoet (staat verder uitgelegd in dit draaiboek) en waar je dan naartoe kunt. Hieronder zie je de sector van jouw themastraat.

Themastraat	Sector
Aanlooproute	Sector 1
Reinheid en Zorg / Educatie en Vertier	Sector 2
Weelde en Macht / Kommer en Kwel	Sector 3
Handel en Ambacht / Burgerij en Vertier	Sector 4
Kommer en Kwel	Sector 3
Handel en Ambacht	Sector 4

Hieronder vind je de route die de bezoekers nemen tijdens hun bezoek aan Kaeskoppenstad.

Route Kaeskoppenstad

Kleding, kap en grime

Algemeen

Ook dit jaar hebben we weer hard gepuzzeld op een tijdschema om alle figuranten op tijd bij de kleding, kap en grime te hebben. Er moeten veel figuranten gegrimeerd worden, dus kom en tijd en laat je grimeren bij de grimeur waaraan jij wordt toegewezen. Om lange wachtrijen te voorkomen kan je dus niet kiezen door welke grimeur je geholpen wil worden.

Let op: Als je op zaterdag niet op jouw grimetijd aanwezig bent, ben je pas na 11:00 uur aan de beurt. Dit betekent dat je niet mee kan lopen met de Bonte Stoet.

Je leest in de begeleidende mail dat je eerst je kleding ophaalt in De Eenhoorn, de plaats waar je je meldt om ook je figurantenpas op te halen. Daarna ga je naar de kap en grime op de 1e en 2e verdieping in de Eenhoorn.

Aandachtspunten

Om alles in goede banen te leiden hebben we een aantal 'aandachtspunten'.

Schoenen

De vele moderne schoenen die wij nu kennen bestonden in 1573 nog niet, dus zorg ervoor dat je gepaste schoenen draagt. Wat is dan toegestaan? Sandalen in bruin/zwart of nette schoenen in bruin/zwart. Draag geen gekleurde gympen of ballerina's. Heb je echt geen geschikte schoenen? Trek dan een grote geitenwollen sokken over je schoenen aan (te koop op de markt), zodat je schoenen niet meer zichtbaar zijn. **Let op!** Dit is uiteraard alleen geschikt voor 'arme' burgers.

Sieraden/bril

Moderne (opvallende) sieraden, kleurige haarclipjes, nagellak etc. bestonden nog niet in 1573. Wij vragen je dus of je deze thuis wilt laten. Wij zijn niet aansprakelijk voor persoonlijke eigendommen die kwijtraken of beschadigen. Brillen mogen uiteraard gewoon gedragen worden, het liefst natuurlijk eentje met een zo'n min mogelijk gekleurd of opvallend montuur. Zonnebrillen mogen dan weer niet, je snapt wel waarom.

Kosten kleding

Uiteraard wordt je kostuum verzorgd door Kaeskoppenstad. Daar zitten geen kosten aan verbonden. Graag willen we wel benadrukken dat vrijwilligers het hele jaar zijn bezig geweest om jouw kostuum te maken. Jouw kostuum wordt helemaal afgesteld op jouw maat óf wordt speciaal gemaakt. Wij werken met man en macht aan de kostuums en het is vervelend als deze niet gebruikt kunnen worden omdat mensen niet op komen dagen! Dus we zien je graag bij Kaeskoppenstad!

Onderkleding
Voor de volkse rollen: neem een zwart of donkerbruin en een wit t-shirt mee, liefst met korte mouwen en een lage hals.

Voor het Kinderhospitaal: trek een wit of beige t-shirt of hemd aan, met een zo laag mogelijke hals. Het liefst een v-hals.

Kap- en grimeregels
Het kan zijn dat voor jouw rol weinig grime nodig is. De ene rol heeft nou eenmaal meer nodig dan de andere. Er zijn dit jaar weer genoeg grimeurs. Ze houden zich aan het schema, maar het kan natuurlijk uitlopen. Graag je begrip daarvoor.

Oh ja, denk er ook even aan dat je geen *knoflook* eet de dag voor Kaeskoppenstad. Dat is wel zo prettig voor ons grimeteam!

Wil je je gezicht reinigen en *geen* make-up dragen? Alleen voor een allergische huid is het toegestaan om eigen make-up te dragen, zodat we je niet hoeven te grimeren. Let wel op welke make-up je dan gebruikt. Graag zo neutraal mogelijk. Kleuren (bijv. oogschaduw) bestonden namelijk nog niet!

Geef bij de grimeurs aan als je last hebt van een hoge transpiratie, dan kunnen zij de grime daarop aanpassen.

Indien van toepassing: graag je gezicht netjes geschoren, zeker indien je een edele rol hebt! Ben je ronselaar, watergeus of een andere rol waarin een baard een toevoeging is: Is het mogelijk je een tijdje niet te scheren, doe dat dan niet! Een echte baard staat zoveel beter dan een gladgeschoren gezicht of een plakbaard.

Afschminken
Er worden producten gebruikt die het best te verwijderen zijn met reinigingsdoekjes van Nivea. Wij schminken niet af na afloop van het evenement. Neem dus zelf reinigingsdoekjes mee als je niet met je grime over straat wilt.

Haar en kap
We werken samen met kappers uit de regio. Voor sommige rollen kan je haar worden opgestoken of ingevlochten. Zorg ervoor dat je haren schoongewassen zijn, dat is wel zo prettig voor de medewerkers. Eigen pruiken en haarstukken zijn niet toegestaan, tenzij vooraf overlegd met de organisatie.

Edelen: We zien soms dat edelen hun haar graag los willen in die 1573 stond los haar voor armoede. Haren moeten dus mooi gekapt worden. Dus of zelf mooi kappen of langs het kappers team gaan. Ben je een weeskind, waskind of zit je in de schoolklas? Als je thuis al een mooie vlecht in kan doen helpt dat enorm in de doorloop bij de kappers.

Rekwisietenlijst

Er zijn verschillende rollen waarbij rekwisieten nodig zijn. Op de volgende pagina vind je een schema welke rollen dit zijn en welke rekwisieten erbij horen. Je bent uiteraard vrij om zelf meer mee te nemen als je dit vindt passen bij je rol. Voor onderstaande rekwisieten zorgen wij. Je kunt deze rekwisieten ophalen in de Eenhoorn op vermelding van je rol. Je dient dan een formulier te ondertekenen. Aan het eind van de dag lever je de rekwisieten weer in. Ook op zaterdag! Deze kun je dan op zondag weer ophalen.

Houd er rekening mee dat bijgevoegde lijst een indicatie is, het kan zijn dat je ter plekke meer/minder/andere attributen mee krijgt.

Rol	**Rekwisieten**
Barhangers	Drinkbekers
Bedelaars	Houten munten
Belastinginners	Verenpen, boekje en jute
Bloemenkinderen	Tulpen, mand, munten ***
Bode	Ganzenveer en boekje
Doodgravers/lijk	Kist, trommel en stokken
Dronkenlappen	Kruiken, munten
Geestelijken	Rozenkrans, thee-eieren, munten
Gekken	Bordje: 'Ze denken dat ik gek ben'
Gevangenen/bewakers	Grote sleutel en touw
Handelsgezin	Kistjes, prijsbordjes, bedelaarsbussen, jute, papieren zakken, kaas, bloemen, speelgoed, krant en groente, munten
Kaasdames	Mand, ***
Kledingwassers	Lakens, waslijnen, houten knijpers, emmers, teilen, wasborden en/of manden
Kwakzalvers	Dienblad, touw en potjes (zelf potjes meenemen). Eventueel staan er ook wat potjes (vrij te gebruiken) bij de rekwisieten-uitgifte ***
Melaatsen	Ratel
Pestverzorgers	Mand, lakens en lapjes
Poortwachters	Hellebaard
Ronselaars	Verenpen, boekje en jute
Practyck van Foreest	Lucifers, kolen, witte lakens, kolen, watjes en andere inkopen.
Schoenenpoetsers	Schoenenwas, borstel en poetsdoek
Schoolklasje	Stelten, knikkers, hoepels, tollen, krijt en krijtbordjes, schooltas en leesplankje
Secreten	
Stadsomroeper	Hoorn

Straatvegers	Bezems
Tonnenrollers	Tonnen (let op: staan buiten)
Viswijf	Nepvissen, visnetten, kistjes en een ooievaar
Waarzeggers	Houten kistjes, ganzenveer, inkt, boekjes, rozenkrans en bezem
Weeshuis kinderen	Oud popje of klein voorwerpje (zelf meenemen)
Geldwisselaar	Munten (hout en metaal)
Lommerd	Curiosa en munten
Regentenvrouw	Munten, theekopjes (zelf meenemen), theepot (zelf meenemen)
Buurtgenoten	Munten
Huis van Leeghwater	Opschrijfboek en pen

** Blokjes kaas/bloemen om uit te delen kan je ophalen bij het productiekantoor op het Luttik Oudorp 78.

*** Kwakzalvers dienen je dienblad aan het eind van de dag weer **schoon** in te leveren!

Optocht ‘de Bonte Stoet’

Zoals jullie inmiddels weten komt er opnieuw een optocht naar Kaeskoppenstad! Aangezien jullie hier allemaal deel van uit (kunnen) maken lichten wij de gang van zaken rondom deze optocht even toe. *Let op: de optocht is alleen op zaterdag!*

Verzamelen

Vanaf 10.45 uur beginnen we met opstellen op de Verdronkenoord. Je hoeft bij deze opstelling niet bij je themastraat te staan of bij je rol, dit is geheel willekeurig. Wel dien je je op te stellen in rijen van 4 personen naast elkaar.

Let op: we stellen ons op bij de groene streep op de plattegrond, tussen aan de kant van de gracht tegenover De Eenhoorn, muziekgroep Compagnie Gallimaufry staat vooraan, ter hoogte van de Kitsteeg. De rest gaat erachter staan.

De Bonte Stoet wordt een lange optocht met honderden figuranten die de passanten nieuwsgierig gaat maken naar het evenement. **De regisseurs (Marijke/Moos) geven een met een belsignaal de start van de freeze aan.** De optocht werkt als een soort harmonica: zodra degene voor jou begint met een freeze neem je deze over.

Tijdschema

10.45 uur: 11.00 uur: verzamelen en opstellen
11.00 uur: 11.15 uur: fotomoment van hele optocht
11.15 uur: start optocht – door de Laat, door de Grote Kerk en door de Langestraat
11.45 uur: terug in Kaeskoppenstad, aanlooproute vanaf de Gewelfde Stenenbrug
12.00 uur: start Kaeskoppenstad 2026!

Dit jaar gaat de Bonte Stoet door de Grote Kerk, om een Kaeskoppen-groepsfoto met alle figuranten te maken. Super gaaf! In de kerk zullen er aanwijzingen gegeven worden voor de foto.

Bij de Gewelfde Stenenbrug wordt het laatste teken door Marijke of Moos gegeven. Zolang zij stilstaan schuift de ‘harmonica’ in, door een freeze. Aan het einde van de openingshandeling door de burgemeester gaat iedereen zo snel mogelijk weer Kaeskoppenstad in.

Jullie lopen over de Gewelfde Stenenbrug en dan óf linksaf, Mient/Fnidsen (sector 3 en 4) óf rechtsaf via de Visbanken (deels sector 1 en sector 2) het Kaeskoppenstad-gebied in. Deze hekken zullen geopend zijn voor jullie.

Freeze-momenten tijdens Kaeskoppenstad

Dit jaar zijn er geen geplande Freeze-momenten in Kaeskoppenstad. Bij een aantal figuranten groepen wordt een bel geplaatst die de figuranten zelf luiden. Zij gebruiken dat moment om zelf een positie in te nemen. Dit is tijdens de workshops met de verschillende groepen besproken.

Munt ‘De Toren’

Eerder introduceerde we de Kaeskoppenstad munt ‘de Toren’. Dit zijn houten munten die door figuranten worden gebruikt om onderling mee te betalen. De edele kan een aalmoes geven aan een bedelaar of een bewaker kan worden omgekocht om een gevangene vrij te krijgen. Zo zijn er talloze voorbeelden te verzinnen. Als je te veel munten hebt gekregen kun je deze inleveren bij de geldwisselaar (in de St Anna straat). Aan het eind van de dag alle munten weer bij de rekwisieten inleveren. De bedelaars lopen niet meer met geldbussen rond om bij bezoekers geld te vragen, alleen geld vragen bij je mede figuranten als onderdeel van je spel.

Bij de Lommerd kun je spullen inleveren als je echt ‘Torens’ nodig hebt en deze later weer terugkopen (met rente natuurlijk). Verleid de Lommerd maar om je spullen voor een goede prijs terug te krijgen.

Handelaren mogen nog wel groente verkopen aan bezoekers (krijgen hiervoor nog een bus met wat kleingeld)

De Was

Op zondag hopen we dat vele van jullie een zak met was mee kunnen nemen om deze thuis te wassen. Dit zijn simpele kledingstukken, geen moeilijke wasprogramma’s nodig.
Dit helpt ons kledingteam enorm, en zorgt ervoor dat zij niet tot ver in de zomer me de was van Kaeskoppenstad bezig zijn. Wil je ons hiermee helpen!!

Het liefst hebben we dat je was komt ophalen op **maandag 8 juni (10.00 – 15.00 uur)** in de Eenhoorn. De was kan dan weer worden ingeleverd tijdens de bedankavond op vrijdagavond 12 juni.

Vertrouwenspersoon

Kaeskoppenstad is een groot Alkmaars evenement waar ruim 700 vrijwilligers aan meedoen en veel bezoekers worden verwacht. Met zoveel mensen bij elkaar is het belangrijk om ongewenst gedrag zoals agressie, (seksuele) intimidatie of discriminatie te voorkomen. Zo ontstaat een fijne sfeer en een sociaal veilige omgeving.

Mocht je toch worden geconfronteerd met een situatie waarin je ongewenst gedrag ervaart, kun je je wenden tot onze interne vertrouwenspersoon. Dit is Matty Toorenburg (06-1594 1214 of mh.toorenburg@gmail.com).

De taak van de vertrouwenspersoon is het opvangen, begeleiden en adviseren van een melder over de klacht die er speelt.

Buddy-teams

Dit jaar werken we weer met Buddy-teams, zodat ervaren figuranten de figuranten die voor het eerst meedoen even op sleeptouw kunnen nemen. Tijdens de workshop hebben we duo's gemaakt.

Mocht je voor het eerst meedoen en je hebt nog geen buddy aangewezen gekregen, zou je dan een mailtje willen sturen naar info@kaeskoppenstad.nl? Dan zullen we aan je doorgeven wie al jouw vragen kan beantwoorden het Kaeskoppenstad-weekend! Mocht je vergeten zijn contactgegevens uit te wisselen met jouw buddy, dan zien we ook graag een mailtje tegemoet. Dan zullen we jullie aan elkaar koppelen, zodat jullie voorafgaand/tijdens Kaeskoppenstad elkaar kunnen bereiken.

Algemene regels tijdens Kaeskoppenstad

Bij Kaeskoppenstad vinden we het belangrijk dat iedereen zich welkom en veilig voelt. We staan actief tegen haat, discriminatie, uitsluiting en ongewenst gedrag. Samen zorgen we voor een respectvolle en inclusieve sfeer.

Wij willen de bezoekers een authentieke indruk geven tijdens Kaeskoppenstad. Bezoekers zijn erg kritisch en zien dus alles. Om deze reden mag je zelf geen make up of andere niet door de organisatie goedgekeurde wijzigingen aan je haar of kleding aanbrengen. Er is een eind-check voordat je de straat op gaat en het kan zijn dat je weer terug wordt gestuurd naar kleding of grime.

De kostuums mogen van zaterdag op zondag niet mee naar huis worden meegenomen! Zaterdagavond dienen alle kostuums weer in de Eenhoorn aanwezig te zijn. Voordat je begint met figureren, vragen wij je je eigen kleding in een afsluitbare tas te stoppen en in te leveren bij de kledinguitgifte. Aan het einde van de dag krijg je jouw tas terug en doe je het kostuum weer in de plastic tas (of op de hanger). Doe dit voorzichtig, want er zijn het hele jaar door mensen bezig met het voorbereiden van de kostuums. Denk ook mee bij het inleveren, zorg dat de mouwen goed hangen, dat het netjes in het tasje zit, dat de kleding niet binnenste buiten is en meld het altijd als er schade is aan een kostuum.

We voeren dit jaar weer strenge controle op de kostuums. Per figurant wordt er bijgehouden wie welk kostuum heeft. Er is een boete gekoppeld aan het vermissen van kostuums.

Zoals ieder jaar geldt dat de organisatie op geen enkele manier aansprakelijk is voor de vermissing of het stukgaan van persoonlijke eigendommen. Laat je persoonlijke spullen achter in de plastic tas, dan is dit je eigen verantwoordelijkheid. We raden je dan ook sterk aan geen spullen van waarde mee te nemen naar Kaeskoppenstad! Iedereen krijgt een juten buideltje bij zijn kostuum waarin je bijvoorbeeld je sleutels en wat geld kunt bewaren.

Natuurlijk is het leuk om helemaal in je rol op te gaan en goed eng te zijn. Het is echter niet leuk als kleine kinderen huilend en bang door de straten lopen. Dus houdt rekening met kleine kinderen en richt je bijvoorbeeld op wat oudere kinderen, die zich beter realiseren dat het een toneelstuk is. Ook graag alle mensen met een Kaeskoppenstad t-shirt met rust laten. Deze mensen zijn druk bezig met veiligheidseisen. Ze kunnen niet meegaan in jouw spel.

Het kan vermoeiend zijn om de hele dag buiten (in de zon of regen) door te brengen in een kostuum. Wij adviseren je daarom om genoeg water te drinken tijdens Kaeskoppenstad! Als de zon schijnt is het verstandig om je in te smeren met zonnebrandcrème (uiteraard afhankelijk van je

kostuum). En zorg goed voor jezelf, neem voldoende te eten en drinken, maar doe dit wel uit het zicht van de bezoekers (dus achter de hekken of in De Eenhoorn).

Houd Kaeskoppenstad netjes! Dit geldt voor de straten van Kaeskoppenstad, maar ook voor de Eenhoorn zelf. Gooi je rommeltjes en lunchrestanten weg in de daarvoor bestemde prullenbakken.

Is het nodig een sanitaire stop te maken? Doe dit dan bij de Eenhoorn en val geen winkeliers lastig.

Gebruik je mobieltje NIET op de route. Mocht het echt noodzakelijk zijn om te bellen, zoek dan even een plek buiten de hekken (dus ook niet in de buurt van de ingang waar publiek staat te wachten).

De organisatie acht zich vrij om figuranten die zich niet gedragen naar hun rol of zich niet houden aan de regels van Kaeskoppenstad te verzoeken het evenement te verlaten.

Kaeskoppenstad duurt beide dagen tot 17:00 uur, dit houdt in dat het niet toegestaan is om eerder terug te komen in de Eenhoorn om je om te kleden en te vertrekken. We vragen van de figuranten om echt tot 17:00 uur door te spelen. Uiteraard is het mogelijk om pauzes te nemen.